

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3455/2021
26.08.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужила АА из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Војислав Момчиловић адвокат из ..., против тужене ВВ из ..., чији је пуномоћник Миљана Станојевић адвокат из ..., ради ништавости уговора о доживотном издржавању, одучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 437/2020 од 03.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 26.08.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 437/2020 од 03.11.2020. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 437/2020 од 03.11.2020. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Сурдулици П 1011/2017 од 18.09.2019. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужила АА из ... и ББ из ... према туженој ВВ из ..., тако што се ништи уговор о доживотном издржавању оверен пред Општинским судом у Сурдулици у предмету ЗР 89/09 од 30.07.2009. године, закључен између тужене као даваоца издржавања и сада покојног ГГ бившег из ... као примаоца издржавања. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилама на име трошкова парничног поступка исплати износ од 251.800,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је, препорученом пошиљком од 19.04.2021. године упутила Врховном касационом суду допуну ревизије са прилозима, коју овај суд није разматрао јер је поднета лично, а не преко пуномоћника – адвоката (члан 85. став 7. ЗПП) и по протеку законског рока за ревизију (члан 403. став 1. ЗПП).

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 3. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка из става 2. наведеног члана због којих се, под условима из члана 407. став 2. тачка 2. ЗПП, овај ванредни правни лек може изјавити. Нису основани наводи ревизије о погрешној оцени изведених доказа, којима ревидент истиче постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, учињене у поступку пред другостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена као давалац издржавања закључила је уговор о доживотном издржавању са својим братом ГГ (умро ...2015. године) као примаоцем издржавања. Уговор је оверио судија Општинског суда у Сурдулици 30.07.2009. године, под ЗР 89/09 и у потврди о овери констатовао да се из разговора са уговорним странама, без обзира на теже споразумевање са примаоцем издржавања, уверио да су оне биле при чистој свести и здравом разуму. У време када је означени уговор закључен прималац издржавања налазио се под старатељством – решењем органа старатељства од 01.11.2005. године тужилца АА одређена је за његовог стараоца. Ову дужност тужилца је обављала све до 27.10.2010. године, када је исте разрешена, а за новог стараоца одређена је тужена која је ту дужност обављала до смрти брата. Прималац издржавања је од раног детињства боловао од неуролошког обољења које је изазвало одузетост екстремитета. Обољење је временом напредовало и компликовало се појавом епилепсије, честим епи нападима спречаваним коришћењем лекова који су битно умањивали когнитивну способност расуђивања и успоравали све психичке мождане функције (мишљење, пажњу, опажање и памћење). Иако прималац издржавања у време закључења уговора о доживотном издржавању није био лишен пословне способности, већ је то учињено накнадно – правноснажним решењем Р 62/13 од 27.03.2014. године, он није био способан да разумно расуђује и схвати значај закључења спорног уговора због нарушености когнитивног поимања реалности и појачане сугестибилности – подложности утицају личности које се налазе у његовој близини, у страху за своје здравље и опстанак, односно да ће бити остављен и запостављен.

На овако утврђено чињенично стање другостепени суд је, закључивши да тужилце постављени тужбени захтев заснивају на разлозима апсолутне ништавости уговора, правилном применом материјалног права – члана 56. став 1. Закона о облигационим односима, утврдио ништавост оспореног уговора.

Предметни уговор закључио је прималац издржавања који није био способан да разумно расуђује и схвати значај радње коју предузима. Уговор је закључен у стању његове појачане сугестибилности и подложности утицају тужене са којом је живео у заједничком домаћинству, проузроковане дугогодишњом болешћу услед које је био непокретан и завистан од помоћи другог лица. У таквом стању, његова пословна способност за закључење уговора са туженом била је компромитована, па без обзира што у то време није био лишен пословне способности спорни уговор је ништав правни посао.

Наводи ревизије да је способност примаоца издржавања оцењена приликом овере уговора о доживотном издржавању и изложена у потврди о његовој овери, као и да не постоји медицинска документација која би указивала на постојање психичког

обољења сада покојног примаоца издржавања, по оцени Врховног касационог суда не утичу на правилност одлуке о тужбеном захтеву.

Потврда о овери уговора о доживотном издржавању, коју сачињава и потписује судија који уговор оверава, није сметња да се у посебном поступку утврђује способност уговарача за закључење тог уговора. Ни недостатак медицинске документације о евентуалним психичким обољењима не представља сметњу да се вештачењем, на основу друге медицинске документације и осталих утврђених чињеница, утврђује способност примаоца издржавања за закључење предметног уговора. У овом случају је то и учињено на основу здравственог картона и неспорних чињеница о дугогодишњој болести примаоца издржавања, и на основу усаглашених налаза вештака утврђена његова неспособност за расуђивање и схватање значаја уговора који закључује. Тужена није успела да доведе у сумњу налазе и мишљење вештака да би морало бити одређено ново вештачење, због чега је нижестепени суд правилно одбио такав предлог ревидента.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић